

konstrukciónak az a lényege, hogy egyrészt a marketingügynökség a piacot jól ismerve jobb szerződéses feltételek mellett engedélyezheti a közvetítési jogokat, másrészt a marketingügynökség meghatározott díjat – kb. olyan ellenértéket, amelyet a felhasználást engedélyező alkudhatott volna ki közvetlenül a felhasználó-közvetítővel – fizet a felhasználást engedélyezőnek, ezáltal a közvetítési jogok értékesítésével kapcsolatos piaci kockázatot nem a jogtulajdonosok, hanem a marketingügynökség viseli. Ebben a vonatkozásban egyébként megemlítendő, hogy a Stv. is alkalmazkodott a modern piaci körülményekhez, amikor a 36. § (3) bekezdésének 2. mondatában leszögezi, hogy a vagyoni értékű jogok ügynöki vagy bizományosi szerződésen keresztül is hasznosíthatók.

⁶ Van olyan álláspont is, mely szerint a televíziós jogok átruházása is lehetséges, bár az a jogtulajdonosra nézve nem előnyös, lásd: Honegger, Peter – Gurovits Kohli, András – Eisele, Daniel: Sport und Recht – Vermarktung und Organisation von Sportanlässen / Sports and Law – Commercialization and Organization of Sports Events. Zürich 2006, p. 127.

⁹ Vö. Honegger, Peter – Gurovits Kohli, András – Eisele, Daniel: Sport und Recht – Vermarktung und Organisation von Sportanlässen / Sports and Law – Commercialization and Organization of Sports Events. Zürich 2006, p. 128.

¹⁰ Megjegyzendő, hogy a sportközvetítésekhez kapcsolódó szellemi tulajdonjogok létezésével és terjedelmével kapcsolatban a jogirodalomban erősen megoszlanak a nézetek. Vö. különösen Andriychuk, Oles: The Legal Nature of Premium Sports Events: IP or Not IP – That Is the Question, The International Sports Law Journal, July–October/2008; továbbá Moreuil, Mathieu – Weingarten, Oliver: The Premier League V QC Leisure Case: The Intellectual Property Rights at Stake, EFPL Sports Law Bulletin June–October 2010, p. 37. (elérhető: http://www.epfl-europeanleagues.com/files/Sports_Law_Bulletin_7_Final_Version.pdf, utolsó megtekintés: 2011.07.29.), illetve Papaloukas, Marios: Competition Rules and Sports Broadcasting in Rights in Europe, International Sports Law Journal, 2010/3–4, p. 81.

¹¹ Honegger, Peter – Gurovits Kohli, András – Eisele, Daniel: Sport und Recht – Vermarktung und Organisation von Sportanlässen / Sports and Law – Commercialization and Organization of Sports Events. Zürich 2006, p. 154.

¹² Az adott sportág jellegzetességétől függően a szerződésben meghatározható, hogy a közvetítés során a médiaszolgáltató milyen kamerák használatára köteles, pl. álló és sínen futó kamerák, gólkamerák, ujjkamerák, szuperfelbontású lassítást lehetővé tevő kamerák, ultra motion kamerák, rögzített vagy rögzítés nélküli kamerák (pl. PoleCams).

¹³ A Médiatanács eddig ilyen hatósági határozatot még nem tett közzé. Ebben a vonatkozásban az Európai Unió Törvényszékének ez év februárjában első fokon hozott ítélete a labdarúgó világbajnokság és Európa Bajnokság Belgium, illetve Nagy-Britannia területén történő közvetítéséről bizonyos irányvonallakkal szolgálhat (a vonatkozó sajtóközlemény elérhető: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-02/cp110009hu.pdf>, utolsó megtekintés: 2011.07.27.). Mindazonáltal az ún. „crown jewels” körébe akár egy-egy hazai élvonalbeli rangadó is beletartozhat. Egyébként az UEFA és a FIFA már megfellebbezte az ítéletet, bár valószínűsíthetően kicsi az esélye a döntés számukra kedvező módon való megváltoztatásának.

¹⁴ Ebben a vonatkozásban megemlítendő, hogy a sportszervezetek és a sportiskolák közötti, a sportközvetítési jogaik szövetségek általi – a Szerződés keretei között történő – kollektív értékesítésére irányuló belső szabályzatok vállalkozások társulása által kötött horizontális versenykorlátozó megállapodásnak minősül. Az e szervezetek által a szövetség működési keretei belül

hozott, a TV-s sportközvetítési jogok kollektív értékesítésére irányuló szabály ugyanis korlátozza a szabad versenyt, meri nem teszi lehetővé az egyes sportszervezeteknek és sportiskoláknak (illetve adott esetben sportolóknak), hogy a releváns upstream piacon a közvetítési jogaik engedélyezésére irányuló szerződéseket egymással versengve egyenként kössék meg a médiaszolgáltatókkal vagy marketingügynökségekkel.

¹⁵ Mindazonáltal a sportközvetítési jogok piacát a GVH már több aspektusból is fellérképezte, ezen eljárások közül a két legfontosabb a SPORT1 TV ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tárgyában lefolytatott versenyfelügyeleti eljárás [40/2002. VJ], illetve a Chellomedia Programing B. V. és a Sport1 TV Műsorszolgáltató Zrt. összefonódása [61/2006. VJ].

¹⁶ Az ún. holdback clause vagy hold-back rights értelmében a közvetítési jogot megszerző médiaszolgáltató megakadályozhatja a tartalom más platformon keresztül továbbítását. Ezt az Európai Bizottság a NewsCorp./Telepiù ügyben [COMP/M2876] versenykorlátozóként minősítette, és arra kötelezte a feleket, hogy azok mondjanak le a műholdas platformon túli sportközvetítési jogokról (azaz ebben az esetben csak a műholdon keresztül közvetítendő TV-s jogokról volt szó). A döntés elérhető: http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m2876_en.pdf (utolsó megtekintés: 2011.07.29.).

¹⁷ Amikor az Európai Bizottság 2003-as döntésében az UEFA Bajnokok Ligája kereskedelmi és közvetítési jogainak kollektív értékesítését versenykorlátozóként minősítette, ugyanakkor a tiltott versenykorlátozás alól mentesítette, a mentesítés indokaként lefektette a főbb elveket, amelyek egy része a hazai gyakorlatba is átültethető. A döntéshez [COMP/37.398] kapcsolódó valamennyi anyagot lásd http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_37398 (utolsó megtekintés: 2011.07.27.). A döntés indokairól részletesen lásd Toft, Torben: Football: joint selling of media rights, Competition Policy Newsletter 2003 Number 3, p. 47. (elérhető: http://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/cpn2003_3.pdf, utolsó megtekintés: 2011.07.27.). Hasonlóan hasznos utalásokkal tartalmazznak az angol Premier League, illetve a német Bundesliga közvetítési jogainak értékesítése vonatkozásában az Európai Bizottság FAPL (lásd: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_38173, utolsó megtekintés: 2011.07.27.), illetve DFL (lásd: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_37214, utolsó megtekintés: 2011.07.27.) ügyekben hozott döntései, valamint az FAPL és a DFL által vállalt kötelezettségek is.

¹⁸ Honegger, Peter – Gurovits Kohli, András – Eisele, Daniel: Sport und Recht – Vermarktung und Organisation von Sportanlässen / Sports and Law – Commercialization and Organization of Sports Events. Zürich 2006, p. 139.

¹⁹ Honegger, Peter – Gurovits Kohli, András – Eisele, Daniel: Sport und Recht – Vermarktung und Organisation von Sportanlässen / Sports and Law – Commercialization and Organization of Sports Events. Zürich 2006, p. 140.

²⁰ Honegger, Peter – Gurovits Kohli, András – Eisele, Daniel: Sport und Recht – Vermarktung und Organisation von Sportanlässen / Sports and Law – Commercialization and Organization of Sports Events. Zürich 2006, p. 144.

²¹ A Szerződés felmondása esetén az esetlegesen kapcsolódó ideiglenes intézkedések vonatkozásában a kialakult bírói gyakorlat védi a médiaszolgáltató vagy egyéb felek Szerződésben megszerzett kizárólagos jogait, lásd: BH 1998/490.; BH 2000/406.

²² A tanulmány lezárva: 2011.08.24. A tanulmánnyal kapcsolatban a szerző szívesen veszi bármilyen észrevételt vagy megjegyzést: peter.rippel.szabo@gmail.com.

KRAUSZ MIKLÓS

Az internetes ingatlanhirdetések szerzői jogi védelme

Az interneten számos ingatlanhirdetéssel, illetve ezek összegyűjtött adatbázisával foglalkozó weboldal található. Több internetes-portál száz-ezer, kettőszázezer, néha még ennél is több ingatlanhirdetést tartalmaz. A gazdasági válság hatására még nagyobb számban kerülnek fel a világhálóra az eladó ingatlanok. Óriási verseny alakul ki a fenti weboldalak között, hiszen minél több hirdetést gyűjt egybe egy portál, annál ismertebb, elismertebb és látogatottabb lesz, a hirdetések számának jelentősége egyér-

telmű. Természetesen – pont a fenti indokok miatt – a kisebb hirdetésszámmal bíró, kevésbé látogatott weboldal minden lehetséges eszközt igyekszik bevetni annak érdekében, hogy felvegye a versenyt konkurens társával, sajnos néha az is előfordul, hogy valamilyen technika segítségével az egyik portálon megjelenő ingatlanhirdetés a másik weboldalon is megjelenik úgy, hogy több esetben nem is kérte ezt a duplikációt a hirdető. Ekkor az általános polgári jogi kérdések mellett felmerülhet a szerzői jogi védelem két aspektusából is. Jelen dolgozatban az ingatlanhirdetések esetleges szerzői jogi művi jellegét és az ingatlanhirdetések, mint adatbázisok szerzői jogi védelmét vizsgálom.

A szerző az Arkon Informatikai Zrt. jogi vezetője és a PTE Infokommunikációs Szakjogász képzésének hallgatója.

Egy ingatlanhirdetés – legyen szó eladó, vagy kiadó ingatlanról – az ingatlan leírásából, az árból (vétélár, vagy bérelti díj) és az ingatlant ábrázoló fényképekből áll. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Sztj.) 1. § (2) bekezdése kimondja, hogy szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értéktől.

Az idézett szakasz (6) bekezdése kizárja a tények szerzői jogi védelmét. Márpedig egy ingatlan bemutatásának leírása tény. Tény, hogy egy lakás 50 nm, és 2 szobás, mint ahogyan az is, hogy mikor költözhető a megvásárolni kívánt ingatlan. Egy eladó, vagy kiadó ingatlan bemutatása, leírása véleményem szerint csak kivételes esetben lehet olyan magas szellemi tevékenység eredménye, amely egyéni, eredeti gondolatot tartalmaz, esetleg ha prózában, vagy versben szerelné elmondani a hirdető lakásának felépítését, közös költségének mértékét etc.. Lássuk be, erre nem sok esély mutatkozik, és nem is biztos, hogy megnyerő lenne egy hirdetés feladásakor az efféle stílus.

A hirdetések mellé – e nélkül meglehetősen nehéz egy ingatlant eladni, vagy kiadni – minden ingatlanhirdetéssel foglalkozó portálon meghatározott számú fotót lehet feltölteni. A gyakorlat azt mutatja, hogy a legnagyobb baj ebből adódik, hiszen az egyik weboldalon lévő ingatlant ábrázoló kép egyszer csak felbukkan egy másik websiten és sokszor a hirdető akarata, engedélye nélkül. Az Sztj. szerint szerzői jogi védelem alatt álló alkotásnak minősül különösen (...) a fotóművészeti alkotás. Érdemes egy kitérőt tennünk ehelyett, hogy megvizsgáljuk, vajon az ingatlanhirdetések mellé feltöltött fényképek valóban szerzői jogi műnek minősülnek-e.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület (SzJSzT) 10/07/1. számú állásfoglalásában a fényképfelvétel szerzői jogi védelméről érkezett. A Testület rámutatott, hogy megtevesztő a fotóművészeti alkotás kifejezés, ugyanis az Sztj. nem csak a művészeti képeket részesíti védelemben, hanem minden fényképet, mely egyéni, eredeti jellegűt mutat fel. Az SzJSzT szerint az alkotás akkor „egyéni”, ha „az adott körülmények között lehetőség van többféle kifejezési módra, s ezek közül a szerző egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikát”, és akkor „eredeti”, ha „az nem csupán valamely már meglévő alkotás szolgál másolata.”

Állásfoglalásában a Testület a Copyright folyóirat ama cikkéből idézett, mely a Szellemi Tulajdon Világszervezete és az UNESCO kormányzatiértői

értekezletéről szól. Az értekezleten a fényképeszteti művek szerzői jogi védelmének a kérdéseiről volt szó. Az itt megalkotott dokumentum tíz elvet határozott meg a fényképeszteti alkotások védelmére. A legelső, PHW1 számú elv bekezdése így szól: „Minden fénykép, amely eredeti elemeket tartalmaz, szerzői jogi védelmet kell, hogy élvezzen. Minden fénykép esetében úgy kell tekinteni, hogy az eredeti elemeket tartalmaz, és hogy ennek megfelelően fényképeszteti műnek minősül, kivéve az olyan fényképet, amelynek az esetében a fényképet készítő személynek nincs semmilyen befolyása a kép kompozíciójára vagy más egyéb lényeges elemére.” A dokumentum felsorol számos elemet, amely alapján szolgálhat egy fénykép egyéni, eredeti jellegének. Ilyenek lehetnek a téma-választás, a fényképezés szögének meghatározása, a fényviszonyok kialakítása etc.. A fenti elv indokolása utal egy korábbi bírósági ítéletre, amely szerint „egyetlen fénykép, bármilyen egyszerű is, sem lehet mentes a szerző személyes hatásától”, majd így folytatódik: „Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag az emberi lények által készített minden fénykép szükségszerűen magában foglalja az eredetiségnek valamely elemeit.” Azaz, mindegy, hogy egy ingatlant csak egy szögből, és csak a lámpa felkapcsolása mellett lehet lefényképezni, mivel a hirdető/fényképet készítő személyes ráhatása megfigyelhető a kép elkészítésekor, szerzői jogi védelemben részesül az így megalkotott mű. A fentiekből világosan következik, hogy azok a fényképek kizárhatók a szerzői jogi védelemből, melyek az esetében nincs tér személyes döntésre és nincs lehetőség a kép kompozíciójának a befolyásolására (mint például az automatikus közlekedés-ellenőrzési készülékek [traffipaxok] által rögzített képek, etc.).¹

A fényképek feltöltése a hirdetések mellékleteként nyilvánossághoz közzététel, pontosabban nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel [26. § (8)

bekezdés]. Általában valamennyi ingatlanhirdetéssel foglalkozó portál (a dolgozat megírásakor a legnagyobbakat vizsgáltam: ingatlan.com, ingatlan.net, ingatlanok.hu) megemlíti az általános szerződési (szolgáltatási) feltételei között, hogy olyan fotót nem szabad a rendszerébe feltölteni, melyen harmadik személynek joga van. Ez azonban nem sok visszatartó erővel bír, és a tapasztalat is az, hogy az elszánt ingatlanközvetítők – akik az erőszakos hirdetés-szerzés eme módszerétől sem riadnak vissza – bizony sokszor jogsértő módon, a mű készítőjének (a hirdetőnek) a többszöröségi (hiszen először le kell töltenie a képet) és a nyilvánosságközvetítési engedélye, felhasználási szerződése nélkül más weboldalakon feltöltik a képet.

A szerzői jog ma már nem csupán a szerzők jogait, hanem a jelentős ráfordítással létrehozott adatbázisok előállítóinak jogait is védi. Az adatbázis a következőkben részletezett fogalma mind a gyűjteményes műnek minősülő, mind a sajátos (*sui generis*) védelemben részesülő adatbázisokat magában foglalja. Az adatbázisok fogalmát az Sztj. módosításáról szóló 2001. évi LXXVII. törvény 4. §-ával beiktatott rendelkezés (1) bekezdése az adatbázisok jogi védelméről szóló 96/9/EK irányelv (adatbázis-irányelv) definíciójára építve határozza meg. A fogalom-meghatározás nem csak az adatbázis-előállítói jogokra vonatkozó új, XI/A. fejezetben foglalt rendelkezések alkalmazásában, hanem a szerzői jogi fejezetek vonatkozásában is irányadó.

A definíció két feltételt szab az önálló művekből, műrészekből, műnek nem minősülő egyéb tartalmi elemekből (pl. hangokból, jelekből, számokból, tényekből, adatokból), vagy mindezek összetételéből álló adatbázisoknak: a tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett gyűjteményét képezik, és ezekhez a tartalmi elemekhez – számítástechnikai eszközökkel vagy bármely más módon – egyedileg hozzá lehessen férni. Ezeknek a fogalmi ismérveknek megfelelő bármely gyűjtemény adatbázisnak számít, megjelenési formájától (papír alapú, elektronikus, on-line stb.) függetlenül.

Az Sztj. 61. § (1) bekezdése kimondja, hogy szerzői jogi védelemben részesül a gyűjteményes műnek (7. §) minősülő adatbázis. Azaz a törvény pontosítja, kiegészíti az adatbázis fogalmát, a korábban is a törvény részét képező gyűjteményes mű adatbázis fogalma alá sorolásával. Nem minden gyűjtemény szerzői mű. Az a gyűjtemény viszont, ami mű, az ún. gyűjteményes mű néven élvez a védelmet. Hogy mikor lesz a gyűjtemény mű, azt világosan meghatározza az Sztj. 7. § (1) bekezdése: szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű). A védelem a gyűj-

teményes művet megilleti akkor is, ha annak részei, tartalmi elemei nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben. Nem feltétel tehát, hogy gyűjteményes műben lévő művek, elemek önmagukban szerzői jogi műnek minősüljenek. Így lehet

gyűjteményes műként védett az Sztj. 1. § (4)–(6) bekezdésekben foglalt, szerzői jogvédelmet nem élvező szellemi termékek (pl. jogszabályok) gyűjteménye is (DVD, vagy CD jogtár).

Így lehet gyűjteményes mű egy portálon megjelenített ingatlanhirdetések gyűjteménye, ha azt egyéni, eredeti jelleg alapján válogatták, rendezték, szerkesztették össze, például, ha területek, vagy szobaszám/alapterület) komfortfokozat szerint lehet keresni, szűrni azokat. Az adatbázisban való kereséssel ugyanis egy újabb egyéni jellegű kaphat az ingatlanhirdetések összessége, hiszen ha például minket a csak Balatoni környéki 100 négyzetméteres lakások érdekelnek, akkor máris egyéni jelleg alapján rendeztük össze őket (az eredeti jelleggel akkor tudjuk csak megállapítani, ha egyenként vizsgáljuk meg ebből a szempontból az egyes ingatlanhirdetéseket foglalkozó portálokat).

Mint láttuk, az ingatlanhirdetések szöveges, ingatlanokat leíró, bemutató része önmagában nagy valószínűség szerint nem szerzői jogi mű – de ez nem is feltétel a jogszabály szövege szerint. Sőt, ha figyelembe vesszük, hogy ingatlanhirdetések részét képező, a házat, lakást ábrázoló fénykép – a fenti, fényképek szerzői jogi védelmét taglaló rész figyelembevételével – szerzői jogi műnek minősül, így is arra az eredményre jutunk, hogy az ingatlanhirdetések adathalmaza adatbázis, és az Sztj. 61. § (1) bekezdése alapján szerzői jogi védelemben részesül.

Fontos megemlíteni, hogy gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt, tehát az ingatlanhirdetéseket programmal adatbázisba rend-

szerező, szerkesztő weboldal tulajdonosát illeti, ez azonban nem érinti a gyűjteménybe felvett egyes művek szerzőinek és szomszédos jogi teljesít-mények jogosultjainak önálló jogait – azaz a hirdetések fényképeihez kapcsoló szerzői jogok a fényképet előállító, vagy a hirdetést feltöltő (nyilvánosság közvetítő) személyt illeti.² Nem feltétlenül azonos személy a hirdetést feltöltő hirdető és a fénykép elkészítője, ilyenkor feltételezendő, hogy a hirdető felhasználási szerződéssel rendelkezik a hirdetésben megjelenő fényképek esetében. A gyűjteményes mű szerzői jogi védelme tehát nem terjed ki a gyűjteményes mű tartalmi elemeire. Továbbá jegyezzük meg, hogy ha egy gyűjtemény nem mű, de jelentős ráfordítással hozták létre az adatbázist – ha nem alkalmazhatnánk az Sztj. 7. §-át az ingatlanhirdetések halmazára –, az adatbázis előállítója ettől még élvezheti az adatbázis előállító sui generis jogosultságokat – azaz az ingatlanhirdetések adatbázisa, mivel jelentős ráfordítással hozták létre, főleg egy olyan ingatlanos portál esetében, ahol több százezer hirdetés található, szerzői jogi védelemben részesül. Ebben az esetben a magyar szerzői jog egy gyakran előforduló jelenségéhez jutunk, a kumulációhoz.³

A fent leírtakat tehát úgy összegezhetjük, hogy az ingatlanhirdetések olyan gyűjteményes művek, amelyek – mivel tartalmuk megszerzése, ellenőrzése, illetve megjelenítése jelentős ráfordítást igényel – egyúttal kapcsolódó jogi (*sui generis*) oltalomban is részesülnek. A kumuláció alapján az adatbázis előállítóját, szerkesztőjét nem csak a szerzői jogi művekhez kapcsolódó jogosultságok illetik meg (szerkesztő), hanem a sui generis védelem alapján az Sztj. XI. fejezetében leírtak is (adatbázis-előállító).⁴

Végül térjünk ki az ingatlanhirdetések jogtalan felhasználásának következményeire. A bevezetőben szövegtünk róla, hogy az ingatlanhirdetések vagy manuális úton (ez nyilván időigényesebb és nehezebb feladat), vagy valamilyen technika segítségével (automatizáltan, mely esetben sokkal nagyobb a jogsértéssel okozott kár, illetve nagyobb a jogtalan hasznoszerzés) történik. Az ingatlanhirdetéssel foglalkozó portálok, vagy az Sztj.-ben tételesen szabályozott⁵ polgári jogi következményeket támaszthatják a jogsértő személy-lyel szemben, vagy büntetőjogi eljárást kezdeményezhetnek büncselekmény gyanúja miatt.

A polgári jogi igények körében az adatbázis jogosultja, azaz az ingatlanportál tulajdonosa követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását, a jogsértés vagy az azzal közvetlenül fenyegető cselekmények abbahagyását és a jogsértő eltávolítását a további jogsértéstől. Követelheti, hogy a jogsértő – nyilatkozattal vagy más megfelelő módon – adjon elégtételt, és

hogy szükség esetén a jogsértő részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak. Követelheti, hogy a jogsértő „adathalász” szolgáltatson adatot a jogsértéssel érintett dolgok vagy szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, a jogsértő felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatokról. A felhasználási szerződéssel nem rendelkezőtől követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését, a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását, továbbá a kizárólag vagy elsősorban a jogsértéshez használt eszközök és anyagok, valamint a jogsértéssel előállított dolgok lefoglalását, meghatározott személynek történő átadását, kereskedelmi forgalomból való visszahívását, onnan való végleges kivonását, illetve megsemmisítését. Az ingatlanhirdetésekkel foglalkozó weboldal tulajdonosa a szerzői jog megsértése esetén a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést, valamint sérelemdíjat is követelhet.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 329/A. §-a rendelkezik a szerzői és szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértéséről. A tényállás kimondja, hogy aki másnak a szerzői jogról szóló törvény alapján tennivaló szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát hasznoszerzés végett, vagy vagyoni hátrányt okozva megsérti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ingatlanhirdetések, mind adatbázisok jogsértő felhasználása során – lényegtelen, hogy milyen módszerrel többszörözik azokat –, ha jogtalan hasznoszerzés végett követik el, azaz egy másik ingatlanhirdetésekkel foglalkozó portálon megjelenítik, és közvetetten, például a weboldalra kihelyezett banner-hirdetések által bevételre tesznek szert emiatt, akkor a tényállás megvalósul. A tényállásnak nincsen szabálysértési értektárára (mely véleményem szerint a jövő jogalkotásának egyre sürgetőbb feladata), így a Btk. idézett szakasza alapján bármekkora értékre követik el, bármekkora haszonra tesznek szert a cselekménnyel, megvalósul a tényállás. Fontos, hogy a másik fél weboldalán – ahonnan az adatokat tetöltötték – a jogsértő cselekmény által vagyoni kár, bevételkiesés keletkezzék, ahogy a BH 1996/137. számú bírósági határozat is kimondja, a büncselekmény eredmény-büncselekmény, mely akkor válik befejezetté, ha vagyoni hátrány bekövetkezik.

Vizsgálódásunk alapján megállapítható, hogy a hirdetések adatbázisa egy weboldalon tehát – a kumuláció alapján – nemcsak szerzői jogi, hanem különjogi (*sui generis*) védelemben is részesül. A hirdetések felhasználási szerződés nélküli többszörözése, amennyiben a tényállási elemek mindegyike megvalósul, büncselekményt is eredményezhet.

Jegyzetek

¹ Sztj. 10/07/1.

² Szerzői jog a gyakorlatban – A Szerzői Jogi Szakértő Testület véleményeinek gyűjteménye (1997–2003), Budapest, KJK-KERSZÖV, 2004, 77. p.

³ Lontfal Andre–Faludi Gábor–Gyertyánfi Péter: Szellemi alkotások joga. Budapest, Eötvös József Könyvkiadó, 2006., 50–51. p.

⁴ 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról, 84/A–84/E. §

⁵ 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról, 94. §